

Sygn. akt I ACa 20/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Dorota Markiewicz

Sędziowie: SA Beata Kozłowska (spr.)

SO del. Anna Strączyńska

Protokolant: sekr. sądowy Marta Puskarska

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. G. oraz A. M. i K. K. (1) (następców prawnych A. K.)

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Wojewodę (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 września 2017 r., sygn. akt I C 948/17

I. zmienia zaskarżony wyrok częściowo:

- w punkcie pierwszym litera a) w ten sposób, że oddala powództwo co do kwoty 408 890,63 zł (czterysta osiem tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt złotych sześćdziesiąt trzy grosze) z odsetkami od tej kwoty,

- w punkcie pierwszym litera b) w ten sposób, że oddala powództwo co do kwoty 27 259,37 zł (dwadzieścia siedem tysięcy dwieście pięćdziesiąt dziewięć złotych trzydzieści siedem groszy) z odsetkami od tej kwoty;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii (...) od J. G. kwotę 10 044 zł (dziesięć tysięcy czterdzieści cztery złote), a od A. M.

i K. K. (1) solidarnie kwotę 756 zł (siedemset pięćdziesiąt sześć złotych) - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

IV. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego

w Warszawie od J. G. kwotę 20 445 zł (dwadzieścia tysięcy czterysta czterdzieści pięć złotych) oraz od A. M.

i K. K. (1) solidarnie kwotę

1 362,96 zł (jeden tysiąc trzysta sześćdziesiąt dwa złote dziewięćdziesiąt sześć groszy) tytułem nieuwiszczonych kosztów sądowych nieobciążających pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.

Anna Strączyńska Dorota Markiewicz Beata Kozłowska

Sygn. akt I ACa 20/18

UZASADNIENIE

Powodowie A. K., J. G. i E. G. pozwem skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...) i Prezydentowi (...) W. wnieśli o zasądzenie na ich rzecz odszkodowania z tytułu szkody, jaką ponieśli w związku z wydaniem wadliwej decyzji Prezydium Rady Narodowej w (...) W. z dnia 15 listopada 1951 r. o odmowie H. G. (1) prawa wieczystego użytkowania nieruchomości położonej w W. przy ul. (...). Z tego tytułu powodowie domagali się zasądzenia od Skarbu Państwa Wojewody (...) na rzecz:

- a) J. G. kwoty 5.088 989,06 zł z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia pozwanemu Skarbowi Państwa odpisu pozwu do dnia zapłaty;
- b) E. G. 5.088 989,06 zł z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia pozwanemu Skarbowi Państwa odpisu pozwu do dnia zapłaty;
- c) A. K. kwoty 678.531,87 zł z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia pozwanemu Skarbowi Państwa odpisu pozwu do dnia zapłaty.

Powodowie zgłosili także żądanie ewentualne zasądzenia odszkodowania w związku z wydaniem przez Naczelników Wydziału Dzielnic (...) decyzji zezwalających na wyodrębnienie oraz zbycie lokali mieszkalnych Nr (...) z budynku oficyny przy ul. (...) wraz z udziałem prawa użytkowania wieczystego gruntu, domagając się zasądzenia od Skarbu Państwa - Wojewody (...) oraz Prezydenta (...) W. na rzecz:

- a) J. G. kwoty 3.366.726,56 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia pozwanemu Skarbowi Państwa odpisu pozwu;
- b) E. G. kwoty 3.366.726,56 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia pozwanemu Skarbowi Państwa odpisu pozwu;
- c) A. K. kwoty 678.531,87 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia pozwanemu Skarbowi Państwa odpisu pozwu.

Pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Wojewodę (...) i Prezydenta (...) W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany zakwestionował żądanie co do zasady, jak i co do wysokości. Podniósł, iż wywodzona przez powodów szkoda (ewentualnie) z decyzji o sprzedaży lokali nie spowodowała szkody w majątku powodów. Decyzje administracyjne jedynie zezwalały na sprzedaż lokali mieszkalnych. Sprzedaż lokali nie nastąpiła więc na podstawie decyzji administracyjnych, ale na podstawie notarialnych umów, te zaś, jako niepodważone, pozostają w obrocie prawnym. Ponadto pozwany podniósł, iż wycena lokali mieszkalnych bezwzględnie winna obejmować obciążenia wynikające z publicznej gospodarki lokalami. Pozwany zakwestionował żądanie odsetek, wskazując iż powinny one zostać ustalone na datę wyrokowania. Pozwany Skarb Państwa wskazując, iż w niniejszej sprawie nie zachodzą łącznie przesłanki odszkodowawcze: szkoda, niezgodne z prawem wykonywanie czynności z zakresu władzy publicznej, które wyrządziło szkodę i normalny związek przyczynowy między tymi zdarzeniami, i nie istnieją też przesłanki z art. 160 § 1 k.p.a. podniósł zarzut przedawnienia roszczeń odszkodowawczych.

W dniu 21 kwietnia 2017 r. zmarła powódka E. G.. Jej spadkobiercą jest J. G..

Pismem z dnia 28 sierpnia 2017 roku powodowie ostatecznie sprecyzowali powództwo wnosząc o zapłatę przez Skarb Państwa Wojewodę (...) oraz Prezydenta (...) W. na rzecz:

a) J. G. kwoty 10.032.089,06 zł z odsetkami ustawowymi z tytułu opóźnienia od dnia 18 lutego 2016 roku do dnia zapłaty;

b) A. K. kwoty 668.805,94 zł wraz z odsetkami ustawowymi z tytułu opóźnienia od dnia 18 lutego 2016 roku do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 26 września 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie:

I. zasądził od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Wojewodę (...) na rzecz:

a) **powoda J. G. kwotę 10 . 032 . 089,06 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 września 2017 roku do dnia zapłaty;**

b) **powódki A. K. kwotę 668 . 805,94 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 września 2017 r. do dnia zapłaty;**

II. w pozostałym zakresie powództwo oddalił,

III. ustalił, że pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Wojewodę (...) ponosi w całości koszty postępowania, z tym, że ich szczegółowe rozliczenie pozostawia referendarzowi sądowemu.

Swe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i następujących ocenach prawnych:

Nieruchomość położona w W. przy ul. (...) oznaczona dawnym numerem hipotecznym (...) o łącznej powierzchni 1 476,29 m², była objęta działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...).

Z dniem 21 listopada 1945 r., tj. z dniem wejścia w życie dekretu, nieruchomości (...), w tym grunt przedmiotowej nieruchomości, przeszły na własność gminy (...) W., a od roku 1950 na własność Skarbu Państwa.

Dawnymi właścicielami nieruchomości byli M. i E. małż. H. w równych częściach niepodzielnie, na mocy aktu kupna z dnia 8 czerwca 1936 r.

Aktualnie dawna nieruchomość (...) stanowi działkę Nr (...) z obrębu (...), zabudowaną budynkiem spełniającym warunki art. 5 dekretu (...), uregulowaną w KW Nr (...) o powierzchni 670 m⁽²⁾ oraz działkę Nr (...) z obrębu (...), zabudowaną garażem spełniającym warunki art. 5 dekretu (...), uregulowaną w KW Nr (...) o powierzchni 806,29 m⁽²⁾.

Powodowie J. G. i A. K. są następcami prawnymi byłych właścicieli nieruchomości. Po E. H., zmarłej dnia 24 lutego 1943 r., na podstawie tytułu wykonawczego Sądu Grodzkiego w Warszawie z dnia 19 lipca 1948 r. (sygn. I SP 418/48), spadek nabyła w całości H. G. (1). Po M. H., zmarłym dnia 12 kwietnia 1941 r., na podstawie tytułu wykonawczego Sądu Grodzkiego w Warszawie z dnia 19 lipca 1948 r. (sygn. I SP 417/48), spadek nabyła w całości H. G. (1).

Po H. G. (1), zmarłej dnia 15 września 1951 r., na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 20 marca 1991 r. (sygn. II Ns 2112/90), spadek nabyli mąż S. G. w 1/4 części oraz syn H. G. (2) w 3/4 części z wyłączeniem udziału w majątku wspólnym spadkodawczyni H. G. (3) i jej małżonka S. G., który to udział dziedziczył w całości syn H. G. (2).

Po S. G., zmarłym dnia 13 marca 1958 r., na podstawie postanowienia Sądu Powiatowego dla m.st. Warszawy z dnia 24 listopada 1958 r. (sygn. I Ns 1646/58), spadek nabyli M. G. w 1/4 części oraz syn H. G. (2) w 3/4 części z

wyłączeniem udziału spadkodawcy w majątku objętym do chwili jego śmierci wspólnotą ustawową, który to udział w całości dziedziczy syn H. G. (2).

Po H. G. (2), zmarłym dnia 11 czerwca 2010 r., na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa z dnia 20 września 2010 r. (sygn. II Ns 646/10), spadek nabyli żona E. G. oraz syn J. G. po 1/2 części każde z nich. Na mocy umowy sprzedaży z dnia 25 października 2012 r. (Rep A Nr (...), Notariusz M. S., W.), M. G. sprzedała A. K. wszelkie prawa wchodzące w skład spadku po S. G..

Spadek po E. G. zmarłej 21 kwietnia 2017 r. w W. nabył syn J. G. w całości na podstawie aktu poświadczenia dziedziczenia (Notariusz M. S. Rep. A (...)). Aktualnie zatem J. G. posiada uprawnienia do 30/32 oraz A. K. posiada uprawnienia do 2/32 części spadku po H. G. (1).

Wnioskiem z dnia 22 czerwca 1948 r. H. G. (1) zwróciła się do Zarządu gminy (...) W. o ustanowienie prawa Własności czasowej do nieruchomości przy ul. (...) ozn. hip „Nieruchomość w (...) W. (...)”.

Orzeczeniem administracyjnym Prezydium Rady Narodowej z dnia 15 listopada 1951 r. (...) odmówiono H. G. (1) przyznania prawa własności czasowej oraz stwierdzono, że budynki znajdujące się na nieruchomości przechodzą na rzecz Skarbu Państwa. W uzasadnieniu orzeczenia administracyjnego stwierdzono, iż zachodzi konieczność przejęcia nieruchomości na cele publiczne.

Decyzją SKO w W. z dnia 4 stycznia 2008 r. (...) stwierdzono nieważność orzeczenia Prezydium Rady Narodowej z dnia 15 listopada 1951 r. (...) w części obejmującej grunty skomunalizowane niezwiązane z lokalami Nr (...), położonymi przy ul. (...) w W., natomiast w części gruntu związanej z lokalami Nr (...) stwierdzono wydanie orzeczenia z naruszeniem prawa, wskazując jednocześnie, że nie można stwierdzić jego nieważności w podanej części, ze względu na nieodwracalne skutki prawne, które orzeczenie w tej części wywołało.

Następnie decyzją SKO w W. z dnia 29 kwietnia 2008 r. (...) uchylono w/w decyzję SKO z dnia 4 stycznia 2008 r., oraz umorzono postępowanie nadzorcze wszczęte wnioskiem H. G. (2) z powodu jego bezprzedmiotowości.

Decyzją SKO w W. z dnia 18 lipca 2011 r., (...) stwierdzono że w/w orzeczenie administracyjne Prezydium Rady Narodowej z dnia 15 listopada 1951 r., (...) w stosunku do gruntu związanego z własnością lokali mieszkalnych o numerach (...) znajdujących się w budynku przy ul. (...) (Nr (...)) zostało wydane z naruszeniem prawa, jednakże wobec zaistnienia nieodwracalnych skutków prawnych nie można stwierdzić jego nieważności w tym zakresie, a w pozostałym zakresie stwierdzono nieważność orzeczenia administracyjnego z dnia 15 listopada 1951 r. jako wydanego z rażącym naruszeniem prawa (art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.), tj. rażąco naruszającą art. 7 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1945 r., o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W. (DZ. U. Nr 50 poz. 279). W uzasadnieniu decyzji stwierdzono, iż w dacie wydania orzeczenia administracyjnego Prezydium Rady Narodowej z dnia 15 listopada 1951 r., (...) obowiązywał Ogólny Plan Zabudowania (...) W. zatwierdzony przez Ministerstwo (...) w dniu 11 sierpnia 1931 roku (reg. (...)). Dla przedmiotowej nieruchomości plan przewidywał wysokość zabudowy do 4 kondygnacji i 50 % zabudowy, co, zdaniem SKO, umożliwiało korzystanie z nieruchomości przy ul. (...) przez dotychczasowego właściciela.

Na podstawie decyzji SKO w W. z dnia 29 listopada 2011 r. (...), w wyniku rozpoznania wniosków o ponowne rozpoznanie sprawy, SKO na podstawie art. 134 k.p.a., stwierdziło, że wniosek M. K. został złożony z uchybieniem terminu oraz na podstawie art. 138 § 1 k.p.a., zaskarżoną decyzję SKO z dnia 18 lipca 2011 r., (...) utrzymano w mocy.

W wyniku rozpoznania wniosku z 1948 r. na podstawie ostatecznej decyzji Prezydenta (...) W. z dnia 18 marca 2014 r. Nr (...), odmówiono ustanowienia prawa wieczystego użytkowania gruntu stanowiącego działkę Nr (...) z obrębem (...) w zakresie udziału w nieruchomości dotyczącej lokali, których sprzedaż była poprzedzona decyzjami administracyjnymi, znajdujących się w budynku usytuowanym przy ul. (...) na rzecz J. G., E. G., A. K.. W uzasadnieniu decyzji odmownej wskazano, iż powyższa nieruchomość objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego rejonu Starego (...) uchwalonym przez Radę Miasta (...) W. (uchwała NR (...) z dnia 14 stycznia 2010 r., (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 38 poz. 525 z dnia 22 lutego 2010 r.) zgodnie z którym część w/w gruntu stanowiąca działkę Nr (...) z obrębem (...)

znajduje się w obszarze oznaczonym symbolem (...) dla którego ustalono jako przeznaczenie podstawowe zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz usług.

Następnie na podstawie decyzji Prezydenta (...) W. z dnia 26 maja 2014 r., Nr (...) ustanowiono na 99 lat prawo użytkowania wieczystego do udziału w gruncie wynoszącego łącznie 0,22 części gruntu zabudowanego o powierzchni 670 m² położonego w W. przy ul. (...) oznaczanego jako działka Nr (...) z obrębu(...) uregulowanego w księdze wieczystej NR (...) na rzecz J. G., E. G. oraz A. K.. W uzasadnieniu decyzji stwierdzone zostało, iż budynek posadowiony na nieruchomości został wybudowany w 1932 r., a zgodnie z posiadanymi dokumentami m.in. kopiami akt inwentaryzacyjnych Biura Odbudowy Stolicy z dnia 1945-1946 ((...) sygn. (...)) wydrukiem z mapy zniszczeń powojennej W. i kartą rejestracji nieruchomości budynek został częściowo zniszczony w czasie działań wojennych. Prezydent (...) W. w decyzji stwierdził, iż budynek posadowiony na nieruchomości spełnia warunki art. 5 dekretu (...) i w części niesprzedanej stanowi własność dotychczasowych współwłaścicieli.

W budynku przy ul. (...) zostało sprzedanych 18 lokali o łącznej powierzchni 1550,93 m⁽²⁾ wraz z oddaniem w użytkowanie wieczyste udziału w części gruntu, tj.: lokale o nr (...)

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 12 listopada 2012 r. (sygn. (...)) stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji Naczelnika Dzielniczy (...)Nr (...) z dnia 6 grudnia 1984 r. o sprzedaży lokalu nr (...), jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 28 listopada 2012 r. (sygn. (...)) stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji Naczelnika Dzielniczy (...) Nr (...) z dnia 30 grudnia 1981 r. o sprzedaży lokalu nr (...) jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 12 listopada 2012 r. (sygn. (...)) stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji Naczelnika Dzielniczy (...) Nr (...)z dnia 27 kwietnia 1982 r. o sprzedaży lokalu nr (...) jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 21 stycznia 2013 r. (sygn. (...)) stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami Urzędu Dzielnicowego (...) Nr (...) z 28 lutego 1990 r. o sprzedaży lokalu nr (...) jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 21 stycznia 2013 r., (sygn. (...)) stwierdzono wydanie z naruszenie prawa decyzji Naczelnika Dzielniczy (...)Nr(...) z dnia 4 października 1976 r. o sprzedaży lokalu nr (...) jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 21 stycznia 2013 r. (sygn. (...)) stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji Naczelnika Dzielniczy (...) Nr (...) z dnia 21 sierpnia 1974 r. o sprzedaży lokalu nr (...) jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 8 listopada 2012 r. (sygn. (...)) stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji Naczelnika Dzielniczy (...) Nr (...) z dnia 28 września 1979 r. o sprzedaży lokalu nr (...) jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 8 listopada 2012 r. (sygn. (...)) stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji Naczelnika Dzielniczy (...) nr (...)z dnia 16 września 1976 r. o sprzedaży lokalu nr (...) jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 8 listopada 2012 r. (sygn. (...)) stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji Naczelnika Dzielniczy (...) Nr (...) z dnia 28 czerwca 1977 r. o sprzedaży lokalu nr (...) jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 27 maja 2013 r. (...) stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji Naczelnika Dzielnic (...) Nr (...) z dnia 28 lutego 1980 r. o sprzedaży lokalu nr (...) jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 27 maja 2013 r. (...) stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji Kierownika Wydziału Dzielnic (...) Nr (...) z dnia 23 listopada 1973 r. o sprzedaży lokalu nr (...) jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Na podstawie ostatecznej decyzji SKO w W. z dnia 27 maja 2013 r. (...) stwierdzono wydanie z naruszeniem prawa decyzji Naczelnika Dzielnic (...) Nr (...) z dnia 27 czerwca 1977 r. o sprzedaży lokalu nr (...) jednakże wskazano, iż nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez tę decyzję nieodwracalnych skutków prawnych.

Aktualnie wartość rynkowa lokali nr (...) z budynku położonego w W. przy ul. (...), według stanu na dzień 15 listopada 1951 r., oraz cen aktualnych z obciążeniem ustawowym prawem najmu bez uwzględnienia innego stopnia obciążenia lokali o powierzchni powyżej 80 m² wynosi 10.264.745 złotych. Zaś wartość rynkowa lokali nr (...) z budynku położonego w W. przy ul. (...), według stanu na dzień 15 listopada 1951 r. oraz cen aktualnych z obciążeniem ustawowym prawem najmu oraz z uwzględnieniem innego stopnia obciążenia obligatoryjnym trybem najmu lokali powyżej 80 m² wynosi 10.700.895,00 zł.

Powodowie wnioskiem z 18 lipca 2014r. wnieśli o zawezwanie pozwanego do próby ugodowej z tytułu dochodzonego roszczenia niniejszym pozwem. Dnia 14 listopada 2014r. odbyło się posiedzenie, na którym pozwany nie wyraził zgody na zawarcie ugody.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy wyjaśnił, że ustalił w oparciu o kserokopie dokumentów, których autentyczność nie została zakwestionowana przez strony.

Sąd Okręgowy uznał, że sporządzona opinia biegłego do spraw wyceny nieruchomości: B. D., podtrzymana w pisemnych i ustnych wyjaśnieniach biegłej w zakresie ustalenia wartości rynkowej gruntu i lokali numer (...) przy ulicy (...) w W., zostały sporządzone przez osoby posiadające fachową wiedzę i doświadczenie. Wykształcenie biegłej oraz jej empiria stanowią dla Sądu gwarancję rzetelności i dlatego wnioski wypływające z treści sporządzonych przez nią opinii przyjęte zostały jako wiarygodny dowód mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w zakresie wartości rynkowej sprzedanych lokali mieszkalnych znajdujących się w budynku na nieruchomości położonej przy ulicy (...) w W. z uwzględnieniem ustawowych ograniczeń w zakresie możliwości dysponowania nimi i pobierania czynszu.

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie z wyłączeniem jedynie co do daty początkowej naliczania odsetek za opóźnienie.

Podstawą formalnoprawną dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia jest art. 160 § 1 k.p.a.

Zdaniem Sądu Okręgowego powodowie wykazali w niniejszym postępowaniu zasadność swoich roszczeń. Powodowie wykazali istnienie ostatecznej decyzji stwierdzającej nieważność w części decyzji administracyjnej oraz w pozostałej części wydanej z naruszeniem prawa (decyzja SKO z 18 lipca 2011r. – (...)), jak również związek przyczynowy pomiędzy wydaniem decyzji a poniesioną szkodą, a także rozmiar tej szkody. Powodowie stali się współzyskownikami wieczystymi w zakresie, w jakim nie zostało ono ustanowione na rzecz osób trzecich. Osoby te stały się użytkownikami wieczystymi i właścicielami lokali na skutek sprzedaży lokali przez Skarb Państwa lub (...) W., co stanowiło konsekwencję decyzji, co do której stwierdzono, że jest nieważna w części i w części wydana z naruszeniem prawa. Gdyby nie doszło do sprzedaży lokali, zostałyby one objęte decyzją ustanawiającą na rzecz powodów użytkowanie wieczyste, z którym związana jest też własność budynku. Co do wysokości odszkodowania, należy stwierdzić, że gdyby prawo własności było przyznane powodom, to ponosiliby oni skutki publicznej gospodarki lokalami. Szkoda powodów obejmuje wartość lokali mieszkalnych wraz z udziałem we współzyskownictwie wieczystym gruntu i częściach

wspólnych budynku z uwzględnieniem obciążeń lokali przymusowym prawem najmu. Wysokość zasądzonych roszczeń wynika z opinii biegłego.

Odsetki za opóźnienie, stosownie do treści art. 481 § 1 k.c., zostały zasądzone od dnia wyrokowania, gdyż wysokość odszkodowania została określona według cen obowiązujących w chwili orzekania.

Sąd nie uwzględnił zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia, albowiem bieg terminu przedawnienia został przerwany złożonym wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany Skarb Państwa, zaskarżając wyrok w części, tj. co do pkt I a i b ponad kwotę 10.264.745 zł (łącznie), tzn. odnośnie powoda J. G. ponad kwotę 9.623.198,43 zł, odnośnie powódki A. K. ponad kwotę 641.546,57 zł oraz odpowiednio pkt III w/w wyroku.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I. naruszenie przepisów postępowania, tj.:

- art. 236 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. polegające na dopuszczeniu postanowieniem z dnia 25 czerwca 2015 r. zmienionego postanowieniem z dnia 5 sierpnia 2015 r. dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia wartości sprzedanych 18 lokali, tj. nr (...) z budynku położonego w W. przy ul. (...), z którymi jest odpowiedni udział w prawie wieczystego użytkowania gruntu stanowiącego działkę ewidencyjną Nr (...) w obrębie (...) oraz odpowiedni udział w częściach wspólnych budynku wedle cen aktualnych (z daty wydania opinii) ale według następujących podejścia:

1. Podejście A (żądanie główne) według stanu faktycznego każdego lokalu z dnia 15 listopada 1951 r., tj. zgodnie ze stanem lokali w dacie wydania decyzji Prezydium Rady Narodowej ((...)) o odmowie przyznania H. G. (1) prawa wieczystego użytkowania nieruchomości oraz przejmującej na rzecz Skarbu Państwa budynek, w trzech wariantach, a mianowicie:

a) z uwzględnieniem ograniczeń prawnych wynikających z publicznej gospodarki lokalami, w tym związanych z czynszem obligatoryjnym;

b) przy uwzględnieniu, iż w/w lokale posiadały obciążenie począwszy od daty wydania: decyzji Prezydium Rady Narodowej z dnia 15 listopada 1951 r., do daty wyrokowania (wyr. SN z dnia 21 marca 2003 r., sygn. 1 CKN 1215/00, wyrok SN z dnia 11 kwietnia 2014 r., sygn. I CSK 309/13), w tym przy uwzględnieniu, iż po dniu 1 stycznia 2005 r., zniesione zostały ograniczenia prawne wynikające z podwyższania czynszów najmu (wyrok TK z dnia 19 kwietnia 2005 r., K 4/2005, OTK ZU 2005/4A poz. 37) a zatem zgodnie z zasadą prawidłowej gospodarki lokalami i zasadami słusznego zysku doszłoby do podwyższania czynszów najmu,

c) przy uwzględnieniu, iż lokale posiadały obciążenie prawne wynikające z przepisów o publicznej gospodarce lokalami do dnia 31 grudnia 2004 r., oraz od dnia 1 stycznia 2005 r. przyjmując, iż za lokale pobierana byłyby czynsze w wysokości wolnorynkowej;

d) w stanie bez obciążeń na rzecz osób trzecich za wyjątkiem kosztów jakie wiązałyby się z przeprowadzeniem eksmisji osób trzecich przebywających w w/w lokalach bez tytułu prawnego tj. w stanie prawnym, które posiadałby lokale w dacie wydania decyzji Prezydenta (...) W. NR (...) z dnia 8 marca 2014 r., gdyby wcześniej nie zostały zbyte (wyrok SN z dnia 11 kwietnia 2014 r. I CSK 309/13);

- pomimo braku przesłanek wynikających z art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 160 § 1 i 2 kpa w zw. z art. 8a i art. 9 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r., Nr 150 j.t.);

2).. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. w zw. z 328 § 2 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez oparcie ustalenia wysokości należnego powodom odszkodowania na wariancie Ac postanowienia dowodowego i wydanej na jego podstawie opinii biegłej B. D. określającym wartość rynkową wycenianych lokali z uwzględnieniem obciążenia obligatoryjnym prawa najmu, przyjmując wartość wolnorynkową od dnia 1 stycznia 2005 r.,

2).. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez oparcie ustalenia wysokości należnego powodom odszkodowania na wariancie A-b opinii sporządzonej przez biegłą z dnia 12 września 2016 r. (str. 6) do opinii z dnia 5 listopada 2016 r. określającym wartość rynkową wycenianych lokali z uwzględnieniem obciążenia obligatoryjnego prawa najmu przyjmując stan nieruchomości na 1951 r.

3).. naruszenia przepisów postępowania tj. art. 98 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie oraz naruszenia przepisu art. 100 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie.

II. naruszenie prawa materialnego:

1).. art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 160 § 1 i 2 kpa w zw. z art. 8a i art. 9 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r., Nr 150 j.t.) poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż wysokość należnego powodom odszkodowania odpowiada wartości rynkowej lokali objętych żądaniem pozwu z uwzględnieniem obciążenia obligatoryjnego prawa najmu, przyjmując wartość wolnorynkową od dnia 1 stycznia 2005 r.,

2)..art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 160 § 1 i 2 kpa polegające na ich niewłaściwym zastosowaniu, na skutek uznania, iż powodom należy się odszkodowanie w wysokości wartości lokali objętych żądaniem pozwu de facto według stanu prawnego obowiązującego po dacie 31 grudnia 2004 r. oraz cen aktualnych, pomimo, iż zdarzenie, z którym powódowie wiążą powstanie szkody miało miejsce w 15 listopada 1951 r.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części poprzez obniżenie zasądzonej w punkcie la wyroku kwoty 10.032.089,06 zł na rzecz powoda J. G. do kwoty 9.623.198,43 zł oraz kwoty 668.805,94 zł na rzecz powódki A. K. do kwoty 641.546,57 zł oraz stosowną zmianę postanowienia o kosztach postępowania przed Sądem I instancji, W ramach żądania ewentualnego pozwany wniósł o uchylenie orzeczenia w zaskarżonej części i przekazanie Sądowi I instancji do rozpoznania.

Nadto pozwany wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Po wydaniu zaskarżanego wyroku zmarła A. K.. Do procesu wstąpili jej następcy prawni: A. M. i K. K. (1).

Powódowie w piśmie z dnia 28 grudnia 2018 r. wskazali, że nie zostały zaskarżone odsetki, pomimo tego, że pozwany Skarb Państwa w apelacji wnosi o obniżenie kwot należności głównych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności analizy wymaga zakres zaskarżenia wyroku. W treści apelacji pozwany wskazał, że zaskarża wyrok w części, tj. co do pkt I a i b ponad kwotę 10.264.745 zł (łącznie), tzn. odnośnie powoda J. G. ponad kwotę 9.623.198,43 zł, odnośnie powódki A. K. ponad kwotę 641.546,57 zł. Z kolei we wnioskach apelacji zażądał on zmiany zaskarżonego wyroku w części poprzez obniżenie zasądzonej w punkcie la wyroku kwoty 10.032.089,06 zł na rzecz powoda J. G. do kwoty 9.623.198,43 zł oraz kwoty 668.805,94 zł na rzecz powódki A. K. do kwoty 641.546,57 zł.

Powódowie w piśmie z dnia 28 grudnia 2018 r. wskazali, że nie zostały zaskarżone odsetki od zaskarżonej części odszkodowania. Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik pozwanego Skarbu Państwa wyjaśnił, że pozwany zaskarżył

wyrok zarówno co do wskazanej w apelacji części należności głównej, jak i co do odsetek od kwot wskazanych jako wartość przedmiotu zaskarżenia.

Co do zasady można zgodzić się z powodami, iż zakres zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji nie został opisany precyzyjnie w apelacji pozwanego, mimo tego, że została sporządzona przez zawodowego pełnomocnika. Z części wstępnej apelacji określającej zakres zaskarżenia apelacji można byłoby wywodzić, jak czynią to powodowie, iż pozwany zaskarżył wyrok jedynie w co do części kwot należności głównej. Jednakże literalnie odczytywana treść wniosków apelacji może sugerować, że intencją pozwanego jest zaskarżenie wyroku w części uwzględniającej roszczenia powodów ponad kwoty wskazane w tych wnioskach, a więc i co do wszelkich odsetek zasądzonych w zaskarżonym wyroku. Te wątpliwości wymagały zatem wyjaśnienia, a nie automatycznego przyjmowania jednej z wyżej przedstawionych, subiektywnych interpretacji, jak czynią to powodowie. Wątpliwości te rozwiewa stanowisko pełnomocnika pozwanego, wyrażone na rozprawie apelacyjnej dnia 6 marca 2019 r., w świetle którego należy przyjąć, iż apelacją powoda objęte są również odsetki od kwot wyraźnie wskazanych w apelacji jako objętych zaskarżeniem.

Przechodząc zatem do zarzutów apelacji, uznać należy, że w pierwszej kolejności odniesienia wymagają zarzuty naruszenia prawa procesowego.

W ramach tej grupy zarzutów pozwany wskazał na naruszenie art. 236 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c., którego to naruszenia upatruje w dopuszczeniu postanowieniem z dnia 25 czerwca 2015 r. zmienionego postanowieniem z dnia 5 sierpnia 2015 r. dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia wartości sprzedanych 18 lokali, których spór dotyczy, według kilku podejść. Co do zasady zgodzić się należy z pozwanym, iż dopuszczając dowód z opinii biegłego Sąd Okręgowy winien był przesądzić czy przy ustalaniu wysokości szkody powodów wynikającej z utraty własności lokali, należy wziąć pod uwagę fakt obciążenia tych lokali obligatoryjnym prawem najmu, a jeśli tak, to z jakimi konkretnie założeniami. Nie jest bowiem prawidłowe wariantowe ustalanie wartości lokali, by następnie po sporządzeniu opinii dokonać wyboru jednego z tych wariantów. Tym niemniej, aby zarzut ten mógł być uznany za skuteczny, pozwany winien wykazać, że to uchybienie Sądu Okręgowego miało wpływ na rozstrzygnięcie. Poza wygenerowaniem dodatkowej pracy biegłego, zdaniem Sądu Apelacyjnego, sama treść postanowienia o przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego i sposób jego przeprowadzenia nie miał znaczenia dla wyniku niniejszej sprawy.

Pozwany zarzucił również naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. w zw. z 328 § 2 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez oparcie ustalenia wysokości należnego powodom odszkodowania na wariancie Ac postanowienia dowodowego i wydanej na jego podstawie opinii biegłej B. D. określającym wartość rynkową wycenianych lokali z uwzględnieniem obciążenia obligatoryjnym prawem najmu, przyjmując wartość wolnorynkową od dnia 1 stycznia 2005 r. Konstrukcja tego zarzutu o tyle rodzi trudności z jego analizą, iż przywołane przez pozwanego przepisy odnoszą się do kilku zagadnień, a uzasadnienie tego zarzutu wszystkich tych kwestii nie porusza.

Co do zasady można zgodzić się z zarzutem naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., bowiem w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy nie wskazał w istocie, który z wariantów wyceny lokali przedstawionych w opinii biegłej B. D., i z jakich konkretnie powodów uznał za miarodajny dla ustalenia wysokości szkody powodów i w konsekwencji należnego im odszkodowania. Z porównania sumy kwot zasądzonych na rzecz powodów można jedynie wnioskować, że przy ustalaniu wartości sprzedanych lokali, Sąd Okręgowy co prawda uwzględnił obciążenie tych lokali ustawowym prawem najmu, ale jednocześnie z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, iż kwota 10.700.895 zł obejmuje nie tylko wartość lokali ale i zysk w kwocie 436 150 zł.

Trafnie zarzuca pozwany w swej apelacji, iż kwota należnego powodom odszkodowania została zawyżona. Wariantowe ustalenia wartości lokali w wariancie A opinii biegłej B. D., związane było z różnym podejściem do zmian ustawowych, które nastąpiły z dniem 1 stycznia 2005 r., tj. zniesieniem ograniczeń prawnych w podwyższaniu czynszu najmu.

Tymczasem stan prawny, jaki obowiązywał w zakresie publicznej gospodarki lokalami po wydaniu decyzji odmawiającej przyznania użytkownika wieczystego, w szczególności zmiany, jakie nastąpiły po dniu 1 stycznia 2005

r., pozostają bez znaczenia dla wysokości szkody powodów. Wysokość szkody związana z utratą prawa do lokali oraz niezaspokojenia prawa własności czasowej do nieruchomości winna uwzględniać wartość sprzedanych lokali i związanego z nim prawa do gruntu, według ich stanu z chwili wydania wadliwej decyzji i cen aktualnych na datę orzekania. Przez stan taki rozumie się przy tym nie tylko faktyczny stan poszczególnych składników majątkowych, lecz również stan prawny istniejący w dacie wydania wadliwej decyzji. Dla ustalenia wartości rzeczywistej szkody, w odniesieniu do lokali mieszkalnych, konieczne jest zatem uwzględnienie obciążeń poszczególnych lokali obligatoryjnym prawem najmu, w dacie wydania tzw. decyzji dekretowej, czyli dnia 15 listopada 1951 r. W sprawie niniejszej bezspornym jest natomiast, że lokale w budynku przy ul. (...) w W., których spór niniejszy dotyczy, były objęte publiczną gospodarką lokalami. W każdym bądź razie powodowie nie wskazali, by w odniesieniu do tych lokali zachodził jakikolwiek wyjątek, o którym mowa w dekrete z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami, a następnie ustawie z dnia 26 lutego 1951 r. o budynkach i lokalach nowowytbudowanych lub odbudowanych (Dz. U. Nr 10 poz. 75). Późniejsze, tj. mające miejsce po dniu 15 listopada 1951 r., zmiany w publicznej gospodarce lokali są w niniejszej sprawie relewantne. Takie rozumienie wymogu uwzględniania stanu nieruchomości z daty zdarzenia szkodzącego potwierdza również orzecznictwo Sądu Najwyższego. Otóż, w wyroku z dnia 28 czerwca 2018 r. o sygn. I CSK 335/16 Sąd Najwyższy stwierdził, że dokonując ustalenia wysokości szkody doznanej na skutek bezprawnej decyzji administracyjnej, której skutkiem jest utrata prawa własności do nieruchomości objętej dekretem (...) oraz utrata możliwości nabycia praw rzeczowych do takiej nieruchomości mimo złożenia wniosku na podstawie art. 7 tego dekretu, należy uwzględnić także ograniczenia prawne dotyczące budynków mieszkalnych znajdujących się na tego rodzaju nieruchomościach wynikających z przepisów o publicznej gospodarce lokalami. (...) W odniesieniu do szkód polegających na utracie prawa własności (prawa użytkowania wieczystego) powstałych w następstwie wydania niezgodnej z prawem decyzji administracyjnej za upaństwowione grunty (...) należy brać pod uwagę stan nieruchomości w chwili wydania decyzji. Szkada polegała tu na definitywnej utracie prawa własności (budynku) oraz możliwości uzyskania praw do gruntu, na którym posadowiony jest budynek (prawa własności czasowej, prawa użytkowania wieczystego). Dyferencyjna metoda ustalania wysokości szkody jest miarodajna w sytuacjach typowych, do których nie można jednak zaliczyć stanu obejmującego szkody wyrządzone deliktem szczególnym, tj. wadliwą decyzją administracyjną, która została negatywnie zweryfikowana po kilkudziesięciu latach (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2013 r., V CSK 388/12, nie publ., z dnia 9 października 2014 r., I CSK 695/13, nie publ., z dnia 3 grudnia 2014 r., III CSK 92/14, nie publ. oraz z dnia 12 marca 2015 r., I CSK 467/14 - OSNC 2016, nr 3, poz. 34). W takich sytuacjach należy uwzględnić stan nieruchomości w chwili utraty tych praw. Konieczność zajęcia takiego stanowiska jest także konsekwencją stanowiska wyrażonego w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2018 r., III CZP 46/17, zgodnie z którym szkoda doznana przez właścicieli nieruchomości objętych dekretem (...) na skutek wydania decyzji administracyjnej odmawiającej (utrzymującej w mocy decyzję) ustanowienia prawa użytkowania wieczystego (prawa wieczystej dzierżawy, prawa własności czasowej), której nieważność stwierdzono decyzją nadzorczą, w której to nieruchomości doszło do sprzedaży lokali, ma charakter definitywny, nieodwracalny. Z tej przyczyny nie można uwzględniać późniejszych okoliczności odnoszących się do tej nieruchomości, w tym także uchylene w późniejszym czasie obciążeń wynikających z przepisów o publicznej gospodarce lokalami. Szacując wysokość szkody z uwzględnieniem ograniczeń prawnych w możliwości korzystania z nieruchomości wynikających z przepisów o publicznej gospodarce lokalami, należy wziąć pod uwagę, czy i w jakim zakresie posiadanie udziałów w prawie własności budynku mieszkalnego oraz odpowiedniego udziału w prawie użytkowania wieczystego gruntu, na którym posadowiony był budynek mieszkalny, dawało możliwość - z uwagi na uwarunkowania prawne - zamieszkiwania w jednym z lokali znajdujących się w tym budynku, co niewątpliwie miało wpływ na wartość tych praw. Takie stanowisko było prezentowane również we wcześniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2002 r., I CKN 1215/00, z dnia 8 czerwca 2004 r., I CK 644/03, z dnia 10 maja 2013 r., I CSK 414/12, z dnia 16 listopada 2016 r. I CSK 776/15).

Oznacza to, że ustalona na datę orzekania wysokość szkody związanej z wydaniem powołanego powyżej orzeczenia dekretowego, powinna, wbrew odmiennemu pogładowi powodów, uwzględniać wartość lokali ustaloną z uwzględnieniem obciążającego je obligatoryjnego prawa najmu, wynikającego z dekretu o publicznej gospodarce

lokalami. Późniejsze zdarzenia, w tym zmiany stanu prawnego, nie mogą być brane pod uwagę. W tym zakresie zarzut naruszenia art. art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 160 § 1 i 2 k.p.a. uznać należy za zasadny.

Z opinii biegłej B. D. z 12 września 2016 r. wynika, że wartość sprzedanych lokali, z uwzględnieniem ograniczeń prawnych w możliwości korzystania z nieruchomości wynikających z przepisów o publicznej gospodarce lokalami, w wariantcie Aa, a więc nieuwzględniającym zmian prawnych mających miejsce po dnia 15 listopada 1951 r. to kwota 10 264 745 zł. Uznać zatem należy, że to właśnie ta kwota wyznacza wysokość doznanej przez powodów szkody. Brak jest natomiast podstaw do uwzględniania w ramach roszczenia odszkodowawczego kwoty 436 150 zł, definiowanej w opinii jako zysk, bowiem odszkodowanie, o którym mowa w art. 160 § 1 k.p.a., obejmuje jedynie stratę, a nie utraczone dochody.

Skoro opinia biegłej B. D. pozwala na ustalenie wartości sprzedanych lokali, a tym samym wysokości należnego powodom odszkodowania, brak było podstaw do prowadzenia postępowania dowodowego, o które wnosili powodowie na etapie postępowania dowodowego. Przedmiotem rozpoznania jest jedynie apelacja pozwanego Skarbu Państwa. Wysokość odszkodowania została ustalona na podstawie opinii aktualnej na datę wyrokowania. Od tej daty zasądzone zostały na rzecz powodów odsetki za opóźnienie. Spór na etapie postępowania apelacyjnego koncentrował się natomiast na kwestii czy zmiany ograniczeń prawnych w możliwości korzystania z nieruchomości wynikających z przepisów o publicznej gospodarce lokalami, mogą być brane pod uwagę przy ustalaniu wysokości szkody. Treść opinii pozwala na ustalenie wysokości szkody nawet przy negatywnym przesądzeniu tej kwestii. Zatem nie zachodziła potrzeba aktualizacji wyceny na datę orzekania przez Sąd Apelacyjny. Wnioski dowodowe powodów w tym zakresie zostały więc przez Sąd Apelacyjny oddalone.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok częściowo w punkcie pierwszym litera a) w ten sposób, że oddalił powództwo co do kwoty 408 890,63 zł z odsetkami od tej kwoty oraz w punkcie pierwszym litera b) w ten sposób, że oddalił powództwo co do kwoty 27 259,37 zł z odsetkami od tej kwoty.

Zmiana ta, biorąc pod uwagę ostateczny wynik procesu, nie uzasadniała zmiany rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów, bowiem dotychczasowe rozstrzygnięcie jest zgodne z art. 100 zd. drugie k.p.c. Dlatego też apelacja pozwanego w oparciu o art. 385 k.p.c. została oddalona w pozostałej części.

Pozwany na etapie postępowania apelacyjnego poniósł koszty obejmujące wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 10 800 zł. W oparciu o art. 98 k.p.c. Sąd Apelacyjny zasądził na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii (...) od J. G. kwotę 10 044 zł, a od A. M. i K. K. (1) solidarnie kwotę 756 zł - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

W oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 300) Sąd Apelacyjny nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Warszawie od J. G. kwotę 20 445 zł oraz od A. M. i K. K. (1) solidarnie kwotę 1 362,96 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych nieobciążających pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.

Anna Strączyńska Dorota Markiewicz Beata Kozłowska